

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

MØTEBOK

Styre, råd, utval	Møtestad	Møtedato	Frå – til
Villreinnemnda for Sogn og Fjordane	Skei Hotell, Skei	04.04.2016	kl 10.30 - 16.30

Til stades på møtet

Medlemmer, villreinnemnda for Sogn og Fjordane: Sjur Atle Austrheim, Gloppen, Ragnhild Sæle - Jølster, Olav Svoen - Naustdal, Astrid Halstensen - Askvoll, Stein Vidar Nemeth, Lærdal, Ole Bjarne Hovland, Årdal, Arne J Hauge, Luster, Silje Skarstein, Stryn, Aud Marit Hage, Gaular
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane: Hermund Mjelstad
Andre: Siri W. Bøthun (nemndsekretær)

Fråfall

Kristine Lie, Førde, Kjell Flaten, vara Førde

Handsama saker

V-16 1 til V-16 12 (ymse). Det var 4 ymsesaker.
5 vedlegg (årsmelding, økonomioversyn, budsjett, oversyn over handsama saker mellom haustmøte 2015 og vårmøte 2016, høringsuttale til småkraftverk i Kvemma, Lærdal kommune (ref. 2lå/16)

Underskrift

Møteboka er godkjend elektronisk av medlemmane.

For medlemmane

Siri Wølneberg Bøthun, sekretær

Utskrifter

Utskrift av møtereferatet sendt til:
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Villreинutvala for Vest-Jotunheimen, Lærdal/Årdal, Svartebotn, Førdefjella og Sunnfjord, Miljødirektoratet, Verneområdestyret for Jotunheimen nasjonalpark, Verneområdestyret for Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde, Villrein.no

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

Det vart halde møte i villreinnemnda på Skei hotell 4. april 2016. Møtet vart opna av leiar Arne J Hauge som ynskte medlemmane velkomen. Han gjorde ei presentasjonsrunde så alle skulle vite kven dei andre var, då ikkje alle var med på oppstartsamlinga i februar.

Sak V-16 - 1 *Godkjenning av innkalling og saksliste, val av ordstyrar*

Vedtak:

Innkalling og saksliste vart godkjent.
Som ordstyrar vart vald leiar, Arne J Hauge.

Sak V-16 - 2 *Årsmelding 2015*

Vedtak:

Ein stavefeil av namn på medlem vart retta opp. Årsmeldinga for 2015 vart godkjend utan endringar.

Sak V-16 - 3 *Orienteringar*

- a. Økonomioversikt 2015
- b. Pågåande prosjekt og saker
 - i. Saker handsama av nemnda sidan haustmøtet, oversikt vart delt ut, vedlagt.
 - ii. Rein tatt av ras i Vest-Jotunheimen. Minst 5 rein er tekne av ras i vinter.
 - iii. Om ny konsesjon for Fortun-Grandfaste i Vest-Jotunheimen – søknad er under utarbeiding
 - iv. Om ny kraftutbygging i Gjengedalsvassdraget – er under konsesjonsbehandling
 - v. Brosjyre – status for framdrift, nærmar seg trykking
 - vi. Beitekartleggingsprosjekt – Utvala i dei fem villreinområda har danna styringsgruppe og sett i gong prosjekt. Finansiering er søkt viltfondet hjå Miljødirektoratet og Fylkesmannen samt kommunar og kraftselskap. Prosjektskildring nytta i søknadane vart delt ut.
 - vii. Forskingsprosjekt; genetik i små villreinstammer, prøver er samla inn frå fleire av områdene i Sogn og Fjordane, har ikkje høyrte om resultat frå desse endå, ein har resultat frå Svalbard der analysar er i gong.
 - viii. Midlar tildelt for fagnotat om villreinens områdebruk i Vest-Jotunheimen som kunnskapsgrunnlag i ny forvaltningsplan for Jotunheimen og Utladalen
 - ix. Ny villreinbok nærmar seg trykken, alle villreinområda vert presenterte i boka.

Sak V-16 - 4 *Budsjett for 2015*

Eit framlegg til budsjett var sendt ut som sakspapir.

Vedtak:

Budsjettet vart vedteke utan endringar, sjå vedlegg

Sak V-16 - 5 *Møteplan 2015 - 16*

Villreinnemnda vil ha fylgjande møter komande år:

Vedtak:

Haustmøte: 17. oktober 2016. Møtet skal haldast i Gjengedalen, der me får eit besøk i Førdefjella villreinområde.

Vårmøte: 6. april 2017, møtet haldast på Skei

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

Sak V-16 - 6 **Valdgodkjenning Førdefjella**

Fylgjande saksutgreiing vart delt ut i møtet:

Førdefjella villreinvald fekk pålegg av villreinnemnda om å sende inn søknad om ny valdgodkjenning i 2014, jfr. haustmøtesak nr. H-14-8. Årsaka var manglande kartfesting av grenser for villreinområdet, villreinvaldet og for teljande areal. Det vart sendt inn ein søknad innan tidsfristen 15. mai 2015. Søknaden vart avslått grunna manglar i både kartvedlegg og signaturar frå rettighetshavarane. Det vart tildelt løyver etter gjeldande areal jfr. hjorteviltregisteret, og valdet fekk ei utsetting med oppmoding om å sende inn ein utbetra søknad innan fristen i 2016. 8. januar 2016 kom det ny hjorteviltforskrift (FOR-2016-01-08-12). I denne er datofristen for valdsøknad om villreinvald framskunda med 1,5 månader, til 1. april. Dette vart valdet merksame på først eit godt stykke ut på våren, og dei fekk det travelt med å verte ferdige. Valdet har sett opp årsmøte 5. april, der dei m.a. hadde tenkt å gjere vedtak om den endelege søknaden før innsending, dette vert då for seint i høve til fristen. Villreinnemnda mottok 31.04.2016 ein søknad om utsetting av fristen for søknad om valdgodkjenning.

Framlegg til vedtak:

Villreinnemnda gjev Førdefjella villreinvald utsett frist til 5 virkedagar etter deira årsmøtet 5. april, dvs. til 12. april. Søknad om fellingskvote i Førdefjella vert handsama på kvotemøte i villreinnemnda 4. april, men vert ikkje gjort gjeldande før valdet er godkjent.

Vedtak: Villreinnemnda gjev Førdefjella villreinvald utsett frist til 5 virkedagar etter deira årsmøtet 5. april, dvs. til 12. april. Samstundes vert tidlegare godkjenning trekt tilbake, dvs. at ny søknad må inn og godkjennast før valdet er gyldig for tildeling av jaktkort. Søknad om fellingskvote i Førdefjella vert handsama på kvotemøte i villreinnemnda 4. april, men vert ikkje gjort gjeldande før valdet er godkjent. Valdgodkjenningssaka vil verte handsama elektronisk.

Sak V-16 - 7 **Krav om nye valdgodkjenningar for villreinområda Svartebotnen og Sunnfjord**

Fylgjande saksutgreiing sto i møteinnkallinga:

Karta over villreinområda Svartebotnen og Sunnfjord i offentleg register er svært mangelfulle og til dels feilaktige. Det ligg ikkje føre ei samla kartfesting av grensene for valda som får tildelt fellingsløyver. Teljande areal i Sunnfjord villreinområde stemmer ikkje overeins med dei områda som reelt sett er leveområde for rein. Det er usikkert om dette og gjeld for Svartebotnen.

Framlegg til vedtak: Villreinnemnda vil stille krav til villreinvalda Sunnfjord og Svartebotnen om å sende inn søknad om ny valdgodkjenning jfr. hjorteviltforskriften av 2016, § 26 og § 25.

Vedtak: Villreinnemnda vil stille krav til villreinvalda Sunnfjord og Svartebotnen om å sende inn søknad om ny valdgodkjenning jfr. hjorteviltforskriften av 2016, § 26 og § 25. Villreinnemnda trekk eksisterande valdgodkjenning pr. 01.01.2017.

Det skal presiserast i orienteringsbrevet at søknadsfristen for søknad om valdgodkjenning jfr. hjorteviltforskrifta er 01. april.

Sak V-16 - 8 **Ny bestandsplan for Sunnfjord villreinområde**

Sunnfjord Reinsdyrlag har sendt inn ein bestandsplan for 2016 – 18 for godkjenning. Planen vart gått igjennom, og fylgjande saksutgreiing vart delt ut:

Innleiing

Sunnfjord villreinområde sin bestandsplan gjekk ut i 2015. Sunnfjord reinsdyrlag sende inn ein ny plan for åra 2016 – 18 i form av ein revisjon av tidlegare plan. Planframlegget er vedlagt saka. Planen er kortfatta. Framfor å gjenta innhaldet vert det synt til sjølve planen.

Vurdering

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

Planen inneheld god dokumentasjon på kvoter og avskyting fom. 1998, som fortel om området sitt haustbare overskot. Stamma er pr. dato på 85 dyr, som er under målsettinga for stammestorleik på ca. 125 vinterdyr. Periodar med lågt tal dyr har ofte hatt samband med migrasjon, så også dagens status, jfr. Reinsdyrlaget.

Bestandsplanen har gjort vesentlege endringar i høve til tidlegare planar når det gjeld samansetting av alder og kjønn. Førre plan hadde ei målsetting om

12 % Bukk 3 ½ år og eldre	(12-15 %)
12 % Bukk 1 ½ -2 ½ år	(12-15 %)
56 % Simle 1 ½ år og eldre	(55-60 %)
20 % Kalv	(20-25 %)

Dette er no endra til mål om

Bukk 3 ½ år og eldre	(18-20%)
Bukk 1 ½ -2 ½ år	(12-15 %)
Simle 1 ½ år og eldre	(45-55 %)
Kalv	(20 %)

Årsaka til endringa er eit mål om å oppnå ei tilnærma naturleg samansetnad i kjønn og alder. Tidlegare hadde stamma overvekt av hodyr. Reinsdyrlaget arbeidar no for å auke andelen av vaksen bukk, og særleg eldre, vaksen bukk for å oppnå maksimal genetisk breidde for å avbøte på faren for innavl i små populasjonar.

Planen legg opp til å ta ut berre 10 dyr i planperioden, med det vil stamma truleg ha oppnådd storleiken i målsettinga ila perioden.

Tiltaksplanen er god i høve til overvaking av stamma, og inneheld og planar om beitekartlegging for å auke kunnskapsgrunnlaget for m.a. vurderinga av stammestorleik.

Framlegg til vedtak:

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane godkjenner Sunnfjord Reinsdyrlag sitt framlegg til bestandsplan for Sunnfjord villreinområde for perioden 2016 – 2018. Kvotene vil i planperioden fylgje føringane i planen så sant det ikkje oppstår uventa situasjonar.

Vedtak: Villreinnemnda for Sogn og Fjordane godkjenner Sunnfjord Reinsdyrlag sitt framlegg til bestandsplan for Sunnfjord villreinområde for perioden 2016 – 2018. Kvotene vil i planperioden fylgje føringane i planen så sant det ikkje oppstår uventa situasjonar. Ved neste rullering vil villreinnemnda be om at planen inneheld ei oversikt over bestanden år for år bakover i tid.

Sak V-16 - 9 *Fellingskvoter for 2015*

a) Svartebotn villreinområde

Svartebotnen har ikkje søkt om fellingskvote. Villreinnemnda vart orientert i brev datert 30.03.2016, motteke 31.03.2016, om at ein sakna ein mindre flokk frå villreinområdet, og at bestanden no var tald til ca. 45 dyr. Reinsdyrlaget ynskjer difor ikkje jakt i 2016.

Vedtak:

Villreinnemnda støttar Sunnfjord Reinsdyrlag sitt syn på at villreinområdet bør sparast for jakt i 2016, for å oppnå ei auke i bestanden. Det vert ikkje tildelt jaktkvote.

b) Sunnfjord villreinområde

Sunnfjord har søkt om ei fellingskvote på totalt 3 løyver i søknad send pr. e-post 01.04.2016. Framlegget støttar seg på ny bestandsplan for perioden 2016 – 19 der ein har teke omsyn til at stamma er redusert. Villreinnemnda godkjende bestandsplanen i sak V-16 – 8. Det er eit mål om å

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

auke bestanden i Sunnfjord villreinområde. Etter dagens bestand er det berre den midtre av dei tre delstammene som vil tole noko beskatning. Med eit uttak som er så forsiktig som bestandsplanframlegget (3 løyver pr. år) vil bestanden ha gode moglegheiter til å kome opp på bestandsmålet ved utgangen av perioden.

Vedtak:

Det vert tildelt ein kvote på 3 løyver.

Løyva vert gjeve i høve til godkjent bestandsplan og er frie. Kjønn- og aldersfordeling i bestandsplanen skal følgjast så godt som råd.

c) Førdefjella villreinområde

Førdefjella har søkt om 10 fellingsløyver for 2016, framlegg til kvote er send på e-post 31.03.2016. Talet på løyver er redusert i høve til bestandsplanen av di ein her hatt ein nedgang i bestanden i 2015. Bestanden er anslege til å være ca 75 dyr, dvs. 25% lægre enn bestandsmålet. Uttaket vil elles fylgje planen i høve til kjønn og alder. Nedgangen skuldast truleg i hovudsak låg kalvetilvekst og høg vinterdødelegheit vinteren/våren 2015. Det vert vurdert slik at stamma kan tole eit uttak på 10 dyr og framleis vokse noko. Bestandsplanen legg opp til å ta ut heile tilveksten unnateke ein liten andel rekna til naturleg avgang. Uttaket vert no mindre for å kome tilbake til bestandsmålet.

Vedtak:

Det vert tildelt ein kvote på 10 løyver.

Løyva vert gjeve i høve til godkjent bestandsplan og er frie. Uttaket skal følgje kjønn- og aldersfordeling i bestandsplanen.

d) Lærdal – Årdal villreinområde

Under minimumsteljing i Lærdal-Årdal i mars måned kom det fram at stamma er monaleg redusert i høve til forventa. Siste anslag på stammestorleik var ei vinterstamme på kring 270 dyr. Under teljinga fann ein berre 119 dyr. Det er gjort grundige søk etter fleire dyr i området utan hell. Foto frå helikopter syner at det er ei stor skeivfordeling av kjønn i bestanden der det er ein stor overvekt av bukk. (Teljingar gjennomført med fly og snøscooter av SNO v/Rein Arne Golf i mars, gav følgjande resultat: - Fostringsflokk 53 dyr observert ved Middagshaugane/Kvittingsmorki, - 7 bukkar ved Nyset, - Blandingsflokk med hovudsak bukk 59 dyr observert ved Kviesjøen). Truleg har ein fostringsflokk emigrert frå området, men ein har ikkje lukkast å finne flokkar i fjellområda ikring som kan kome frå Lærdal-Årdal.

Lærdal- Årdal har i brev datert 31.03.2016, send på e-post, orientert villreinnemnda om at dei ikkje ynskjer ordinær jakt i villreinområdet i 2016. Det vert likevel søkt om ei kvote på 20 frie dyr for å kunne motverke den store skeivfordelinga på kjønn ein no har i villreinområdet.

Vedtak:

Det vert tildelt ein kvote på 20 løyver

Løyva vert tildelt villreikutvalet som samarbeidsorgan, og vert ikkje send ut direkte til valda.

Grunnlaget for kvoteframlegget er godt dokumentert. Villreinnemnda føreset at løyva vert nytta jfr. bakgrunnen for søknaden, dvs. for å kunne ta ut bukk og med det jamne ut kjønnfordelinga i bestanden. Villreinnemnda vurderer det elles slik at villreinområdet vil tole eit uttak på 20 dyr med kjønn- og aldersfordeling i sist godkjende bestandsplan dersom den sakna fostringsflokk trekk inn att før jakt og fjernar trongen for å endre på strukturen i stamma.

e.) Vest-Jotunheimen villreinområde

I Vest-Jotunheimen har ein hausten 2015 og vinteren 2015/16 hatt mindre dyreobservasjonar enn normalt i høve til vinterstamma i 2014 og -15. Under teljing med helikopter i mars måned, der det vart grundige søk, vart det berre funne 220 dyr av ei forventa vinterbestand på 350 – 400 dyr.

Villreikutvalet har ikkje send inn søknad om fellingskvote innan fristen villreinnemnda har gjeve utvala, dvs. 01.04. Leiar i villreikutvalet orienterar nemnda i e-post 04.04.2016 at villreikutvalet ikkje ynskjer

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

jakt i området i 2016. Utvalet har diskutert om ein skal søke om nokre løyver for å kunne felle dyr for prøvetaking med sikte på å kunne avdekke evt. sjukdom. Dei ynskte likevel å avvente, og evt. søke Miljødirektoratet om løyve til å ta ut forsøksdyr i staden for å søke om ordinær fellingskvote. Dette for å ikkje skape ein situasjon der eit fåtal jegerar skulle få jakte i ei tid der det er semje om å spare stamma for jakt, og fleirtalet av jegerar ikkje fekk delta.

Vedtak: Villreinnemnda støttar utvalet sin vurdering av alvoret i stammenedgangen, og at bestanden pr. dato ikkje toler beskatning ved ordinær jakt. Det vert ikkje tildelt fellingsløyver.

Sak V-16 - 10 *Lokale forskrifter om motorferdsel*

Eigen saksutgreiing var send ut på førehand:

Villreinnemnda har ved nokre høve sakna den moglegheita til å styre motorferdsel i utmark ein kan få gjennom lokale forskrifter. Slike forskrifter har vore sakna, ikkje minst var dette tydeleg i arbeidet med høyringsuttale til Gloppen kommune angående motorferdselløyver til Mardalsstøylen i Jardalen i 2015, sak 17 ff/15. Her var det ynskje frå eit lokalt idrettslag om å kjøre opp skiløyper innover i eit område som ikkje hadde løype frå før. Det aktuelle området vert nytta til vinterbeite av villrein i Førdefjella. Kommunen hadde ikkje lovgrunnlag til å hindre ei slik løypekjøring, då den har direkte heimel i forskrifta for motorferdsel i utmark § 3 bokstav e. Kommunen kontakta likevel idrettslaget og oppmoda om å la være å kjøre opp dei aktuelle løypene då aktiviteten ville kunne verte eit brot på Naturmangfaldlova sine bestemmingar om å ta omsyn til naturverdiar.

Jfr. Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag FOR -2015-07-14-898, § 3, 2. ledd, kan kommunestyret fastsetje eigne reglar for kjøring etter punkta oppramsa i § 3, 1. ledd, bokstavane b til g. Mellom desse ligg både naudsynt transport til turistanlegg, materialtransport, transport av ved, kjøring av skispor mm. Kommunen kan gjennom lokal forskrift dermed setje rammer for områder, trasear, sesonglengde, tidspunkt for kjøring, utstyr m.m.

Med ei lokal forskrift vil det vere mogleg å styre trasear og tidsrom for kjøring, og ein kan peike ut evt. særleg sårbare område der ein t.d bør unngå kjøring i spesifikke periodar. Dette kan gje kommunen eit betre reiskap til skjerme kalvingsland, viktige vinterbeite eller faste trekkruter. Det vil og gje styring for kor det kan leggest skiløyper. Det siste er særleg viktig, då etablering av nye skiløyper skapar vinterferdsel i nye område. Før løyper kan leggest bør det gjerast ei grundig vurdering av evt. konsekvensar for naturverdiar. Det vil då kunne peikast ut gode område utan konflikt med villreinen sine kalvingsland og beiteområde om vinteren og tidleg på våren.

Framlegg til vedtak:

Villreinnemnda vil oppmode kommunane med areal i villreinområde om å fastsetje ei lokal forskrift om motorferdsel etter Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag FOR -2015-07-14-898, § 3.

Vedtak: Villreinnemnda vil oppmode kommunane med areal i villreinområde om å fastsetje ei lokal forskrift om motorferdsel etter Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag FOR -2015-07-14-898, § 3.

Villreinutvala skal få kopi av det aktuelle brevet som går ut til kommunane.

Sak V-16 - 11 *Høyrings saker*

- c. Sak med ref. 2 lå/16 Småkraftverk i Øvre Kvenna, Lærdal kommune, sjå eigen saksutgreiing

Det vart gjeve ein gjennomgong med kart om det planlagde småkraftprosjektet, som vil ha to inntak innanfor område nytt til vårbeite av villrein i Lærdal-Årdal villreinområde.

Framlegg til brev var send ut på førehand.

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

Vedtak: Vedtaksframlegget i brevkastet vart vedteke med endringar som gjer innspela til krav framfor mildare tilrådingar. Brevet vert vedlegg til møtereferatet. Ordlyden i nemnda sin tilråding vert slik:

«Villreinnemnda vil bemerke at vurderinga av påverknaden på naturmangfald er mangelfull då den ikkje har handsama villrein som tema.

Me har ikkje merknad til at dei aktuelle elvane vert nytta til kraftproduksjon frå omsøkte inntak, men me bed om at det vert teke omsyn til villrein i anleggsfasen.

- Ein bør unngå uroing av området fram til medio juni. Det er ikkje akseptabelt å setje i gong anleggsarbeid eller å gjennomføre helikoptertransport mot slutten av drektigheitstida og medan kalvane er små, dvs. i april og fram til minst medio juni. Dersom ein kan stadfeste med sikkerheit at dyra ikkje nytter området kan ein starte 1. juni.
- Dersom villrein trekker ned i Kvamsdalen eller Voldalen undervegs i arbeidet lyt anlegget stogge fram til dyra har trekt vidare og ut av området.
- Det lyt etablerast eit eige tilsyn med villrein i fjellområda ovanfor ved kompetent fjelloppsyn, og god dialog med varslingsrutinar mellom oppsyn og anleggsleiinga.

I driftsfasen lyt det takast omsyn, der ein forsikrar seg om at det ikkje står dyr i området før evt. naudsynt transport med helikopter.

Villreinnemnda vil oppmode om at omsynet til villreinen vert lagt som vilkår til ein evt. konsesjon og som fastsette krav i landskaps- og miljøplan for anlegget.»

Sak V-16 - 12 *Ymse*

i **Villreinnemnda ynskjer å halde fram med informasjonsarbeid.** Ei naturleg forstetting av arbeidet er å setje opp oppslag på utfartsstader i villreinområda. Villreinutvala skal oppmuntrast til å lage eigne facebooksider. Tema vert sett på agendaen på haustmøtet.

ii **Det går no dyr i område nær Turtagrø og ein flokk står på nord-vestsida av Sognefjellsvegen.** Det er viktig at dyra får ro. Villreinnemnda vil oppmode kommunen, High Camp og Turtagrø om å ikkje legge arrangement til dette området.

iii **Om utskrift av møtepapirer:** Ta berre med utskrift av evt. papir som ikkje er send ut på førehand.

iiii Om å fylgje opp villreinområde med nedgong i stamma for å kunne avdekke ev sjukdom. Det er viktig å fylgje med i høve til nedgong av villreinstammene og søke etter årsaker, då også med tanke på mogleg sjukdom. Det er mogleg at hjernemark var medverkande til nedgongen i Vest-Jotunheimen i 2006-2008, dette vart påvist i området i perioden. Villreinnemnda bør kontakte veterinærinstituttet og finne ut om moglegheiter til å få teke / send inn aktuelle prøver og for å få prosedyre ved funn av daude dyr. Det bør og være dialog med viltnemndene då nokre sjukdommar, som t.d. hjernemark er felles for hjort og rein.

Møteslutt kl. 16.30

22.04.2015

Siri Wølneberg Bøthun (sekretær/referent)